

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ
СТОМАТОЛОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

**РОЛЬ ЗНАНЬ
З ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ
ДИСЦИПЛІН В ПІДГОТОВЦІ
ЛІКАРЯ**

(Тези навчально-методичної конференції)

9 грудня 1993 року

Полтава — 1993

макросоціальним середовищем (родина, виробничий колектив, побутові взаємини). Лише концепція реабілітації, яка базується на організмі-, особисто- та соціоцентрованих настановах в лікуванні, може бути шляхом до вирішення загальних проблем медицини. У реабілітації головним є цілосне розуміння хворого в його нерозривному зв'язку з оточуючим середовищем, а також багатостороння дія на його організм, особливості особи та чинники його середовища не тільки з метою подолання хворобливого стану, але і для відновлення особистого та соціального статусу. Реабілітація не лише кінцева мета лікування, але і та інтегративна концепція, що дозволить орієнтувати лікаря на системний підхід при лікуванні і призвести до гуманізації його світогляду. Процес реабілітації ставить свої вимоги не тільки до професійних знань лікаря, але і до його особистості. Бо, як кажуть, «реабілітувати особистість може лише особистість». За станом справ реабілітації можна судити про рівень розвитку культури тієї чи іншої країни.

*** ВИВЧЕННЯ ФІЗІОЛОГІЇ КРОВООБІГУ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРЯ**

*Г.А.Лобань-Череда, В.П.Мищенко,
Л.Л.Гончаренко, Г.П.Павленко, М.Ю.Жукова,
С.О.Горбенко, Т.М.Запорожец, З.К.Моргун,
Л.І.Весніна*

Знання фізіології серцево-судинної системи має велике значення в підготовці лікарів усіх спеціальностей, особливо лікарів-терапевтів. Основним принципом викладання цього розділу є максимальне наближення його до клініки. Це проявляється як в лекційному курсі, так і при проведенні лабораторних та семінарських занять. Кількість годин присвячених цьому розділу складає: на лекціях — 14, на лабораторних заняттях — 42. За цей час студенти вивчають фізіологічні властивості серцевого м'яза, оцінюють ритм і основні фази серцевого циклу, функцію клапанів, основні типи і властивості судин. Крім того, студенти опановують основні методи дослідження функцій серця та судин. Достатньо інформативними для вивчення функціонального стану серця і судин є зовнішні прояви діяльності серцево-судинної системи: тони серця, біоелектричні явища, рух крові по порожнинам серця і судин. Ці показники дають якісну та кількісну характеристику діяльності серця та судин і широко використовуються в клінічній практиці. Графічні відображення зовнішніх проявів системи кровообігу (електро-

кардіграма, фонокардіограма, реограма, сфігмограма, полікардіограма) студенти аналізують, роблять висновки, розкривають механізми виявлених порушень. Крім цього, студенти відпрацьовують навички аускультативної тонів серця, вимірювання артеріального тиску, пальпаторного дослідження властивостей пульсу. Ці показники функції серцево-судинної системи вивчають у стані фізіологічного спокою і при проведенні функціональних проб. Оцінку регуляторних механізмів системи кровообігу проводять за допомогою клінічно важливих рефлексів (рефлекси Чермака, Даніні-Ашнера) та клінічних проб (кліностатичної, ортостатичної).

Вивчення цього розділу завершується семінарським заняттям, яке проводиться у формі тестового контролю знань та обговорення найбільш складних питань. Закріплення знань, умінь та навичок проводиться на самостійних заняттях, де студенти під контролем викладача працюють над модельними ситуаціями, оцінка і вирішення яких формує розумові дії та клінічне мислення майбутніх лікарів.

*** КЛІНІЧНА ФАРМАКОЛОГІЯ І ЇЇ РОЛЬ У КОМПЛЕКСНІЙ ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРЯ-СТОМАТОЛОГА**

П.Т.Максименко

Захворювання органів і тканин щелепно-лицевої ділянки є наслідком взаємодії надзвичайних подразників, резистентності тканин і реактивності організму, а також впливу факторів зовнішнього середовища. Тому в комплексному лікуванні хворих значна роль відводиться медикаментозним засобам, які мають різнобічний вплив на організм. Отже, лікарю-стоматологу необхідно мати глибокі знання загальної клінічної фармакології, а саме: дозування лікарських засобів і механізм їх дії, всмоктування, розподілення, перетворення і виділення; взаємодію між організмом і лікарськими препаратами, особливо тих, що застосовуються при невідкладних станах, а також при захворюваннях органів порожнини рота, інших органів і систем, симптоми яких проявляються в порожнині рота.

Необхідно також враховувати, що механізм дії ліків залежить від віку, статі, біоритмів, наявності супутніх захворювань, а також впливу різних факторів зовнішнього середовища (УФ, радії, рентгенпромені та інші.).

При комплексному застосуванні лікарських засобів враховують не тільки їх сумісність, етіологію, патогенез, клінічний прояв і протікання хвороби, а і вплив препарату на збудника